

Egy szak
védelmében

Vagy nyíltan hangoztatják, vagy nem, de tény, hogy a bölcsész-szakok hierarchiájában az orosz képviseli a legalsó fokot. Vajon mi ennek az oka?

Értelmi képességeink általában semmivel sem gyengébbek a többiekéénél. Az orosz nem tartozik az ún. "link" szakok sorába, év közben nekünk van a legnehezebb dolgunk. Kereshetjük a bajok gyökerét az általános- és középiskolai nyelvtanítás már-már tarthatatlan színvonalában. Ha viszont ebből indulunk ki, körbe forgunk. A tanulók gimnáziumba mennek azzal a tudással, amelyet az általánosban szerettek. Legtöbbször elvégzik a középiskolát, anélkül, hogy egy főnevetel tudnának ragozni. /8 évi nyelvtanulás után! / Akiben mégis feltámad az érdeklődés, sőt! meg is szereti az oroszot, ha sikerül, bejut az egyetemre, azzal a tudással, amit a gimnáziumban szerzett. Aztán elvégzi az egyetemet és tanítani kezd, azzal a tudással, amelyet az egyetemen szerzett. És megint előlről.

Tavaly hallottam egy véleményt miszerint intézményünkbe már megalapozott nyelvtudással kell belépni. Ez még akkor sem volna lehetséges, ha az alap- és középfokú oktatás nem olyan lenne, mint amilyen. S hogyan követelhetnek azonosan magas szintet a kezdő hallgatóktól, mikor az előadók munkája, céljai is más-más jellegűek? Mikor mindegyikük a maga színvonalán, a maga módszerei szerint oktat és követel? A dolog másik oldala ugyanakkor félévkor és év végén minden hallgató köteles a legmagasabb mércének megfelelni. Így történhetett meg a tavalyi elsőévesekkel az az eset, hogy míg az egyik csoport az anyag rövid átismétlésével remekül, könnyedén megírta az év végi zárthelyit, addig a többiek vagy utóvizsgáztak, vagy éppen átcsusztak. Mert az említett csoport kivételével -

amely próbadolgozat után ült le az írásbeli vizsgához, az összes többi azon a héten fejezte be - vagy befejezte - az évi anyagot. /A másodévban most történt lépés az ügy érdekében./

Ha az előadó egy és ugyanaz, akkor az anyag nem egységes. Példa erre a másodévesek nyelvgyakorlati órája, amelyen az egyik csoport Gorkijból, a másik Csehovból tanult, a magyar-orosz szakosok pedig egy kis gyenge novelláskötetből rágtak át érzelemduros történeteket. /Az egyszerűsítés kedvéért e könyvben spanyol szöveget volt. / Most "megoldódott" a probléma: az órák izgalmasabbá tétele céljából mindenki egységesen a Magyarország c. utikalausból fog tanulni... Az ok: nem tudják ellátni az évfolyamot más egységes anyaggal.

Az első évben foglalkoztunk a Szovjetunió történetével. Abban mindenki egyetért, hogy ez kötelességünk ismerni, s a szókincs gyarapítása szempontjából is hasznos. De ha hatalmas adagokban adják fel, és csaknem szóról-szóra követelik, érthető, hogy nem hág tetőfokára a lelkesedés.

Mindkét évfolyam problémája: kevés a beszédgyakorlat, a tárgyalási lehetőség. Állkódó az a jelenség, hogy nemcsak az irodalmi szemináriumon hallgatunk mélyen, hanem a leghétköznapibb téma elmondása is nehézséget okoz. Figyelemre méltó tény, hogy míg az orosz beszédgyakorlati órák száma 2, addig a fakultatív nyelvekkel heti 3 órában foglalkozunk.

Fontos a nyelvtörténet problémája is. Egy-két nyelvésztehetség kivételével a két évfolyam tanulmány részének nagy nehézségeket okoz ez a tárgy. Előadónk éppúgy szenvedő alanya az ésszerűtlen rendelkezésnek, mint mi. Miért kell rögtön az első évben nyelvtörténettel foglalkozni, mikor sokan még alapvető nyelvtani problémákkal küszködnek. Másodévban oroszul hallgatjuk ezeket

az előadásokat, amelyeket éppen a nyelvészet egzakttsága miatt, magyarul is nehezen értünk, ráadásul oroszul is szigorlatozunk belőle.

Tudjuk, hogy ez nem speciálisan "szegedi" probléma, s megoldása magasabb fórumok feladata, megemlítését mégis fontosnak tartottuk: tanár és diák egyaránt jól járna, ha a szlavisztika rejtélyihez a kezdetinél alaposabb nyelvtudással felvértezve közeledhetnének.

Az orosz tanszék egy dologban s szerencsés: a hallgatóknak lehetőségük van egy évet a Szovjetunióban tölteni. Az idei jelentkezéseknél azonban itt is fonák helyzet adódott. A másodéveseknek egyik napról a másikra kellett szakdolgozati témát választaniuk. Rögtön felmerül a kérdés: aki nem oroszból szakdolgo-

zik, annak nincs szüksége nyelvtudása tökéletesítésére? Hiszen a jövőben ő is oroszot fog tanítani! Hála a szervezésnek, a másodévesek problémája megoldódott: menetközben derült ki, hogy a moszkvai főiskola csak a jelenlegi harmadévesek fogadására készült fel.

Az orosz nyelv semmivel sem alacsonyabb rangú a többinél. Az orosz Puskin nyelve, Tolsztoj nyelve, Lenin nyelve. Megfelelő képzésű tanárok sokat segíthetnének az orosz kísérelő mellékzöngék kiküszöbölése terén, s hogy belőlünk ilyen - megfelelő képzésű tanárok váljanak, nemcsak rajtunk, az egyetemen is múlik.

Szántó Judit

G Y A K O R - L Ó I ? !

Osztályfőnöki jótanács negyedikes lányoknak:
-Hiába fekszel le korán, ha előtte nem tanultál; biztosan baj lesz belőle.

Verselemzés:

- A "Föl-földobott kő" ilyen nagy költőnél, mint Ady, nem zuhanhatott vissza.

- A kéz által állatilag hajtott gépeket felváltották a gőzgépek és az ipari forradalom.

A tanárjelölt:

Lakonikus jellemzés a "Tengerihántás" c. ballada szereplőiről:
- Hát kérem, egész csapat ünneprontó rohan a pokolba.

Műelemzés közben:

- "A grófi szérűn" egy mezőgazdasági területen játszódik.

x x x

R

Szabó Magdolna